

Vlaams
Parlement

ingediend op **1731** (2018-2019) – Nr. 1
26 oktober 2018 (2018-2019)

Beleidsbrief

Dierenwelzijn
2018-2019

ingediend door minister Ben Weyts

INHOUD

Lijst met afkortingen.....	4
Managementsamenvatting	5
I. Inleiding	7
II. Strategische en operationele doelstellingen.....	7
1. SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren.....	7
1.1. Gezelschapsdieren.....	7
1.1.1. OD 1: Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren	7
1.1.2. OD 2: Garanderen van de continuïteit en de prestatie van het registratiesysteem voor honden	8
1.1.3. OD 3: Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen.....	9
1.1.4. OD 4: Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken	10
1.2. Landbouwhuisdieren	10
1.2.1. OD 5: Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa	10
1.2.2. OD 6: Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis	11
1.2.3. OD 7: Verbod op chirurgische castratie van varkens.....	11
1.2.4. OD 8: Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden..	12
1.2.5. OD 9: Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij	12
1.2.6. Aanpakken van de welzijnsproblemen in de houderij voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding	13
1.3. Exotische dieren.....	14
1.3.1. OD 10: Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningswaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen .	14
1.3.2. OD 11: Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis	14
1.3.3. OD 12: Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap.....	15
1.3.4. OD 13: Het houden van reptielen beperken	16
1.4. Proefdieren.....	16
1.4.1. OD 14: Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren	16

1.5. Ondersteuning van het beleid	17
1.5.1. OD 15: Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn.....	17
1.5.2. OD 16: Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds	17
2. SD 2: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan	18
2.1. OD 17: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan	18
3. SD 3: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	19
3.1. OD 18: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	19
Budgettaire context	21
Bijlage	23

LIJST MET AFKORTINGEN

FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

VITO: Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek

EU-NETVAL: European Union Network of Laboratories for the Validation of Alternative Methods

EURL ECVAM: European Union Reference Laboratory for Alternatives to Animal Testing

BMO: Dierenarts Belast met Opdracht

MANAGEMENTSAMENVATTING

Dankzij een doorgedreven beleid, waarbij wetenschappelijk onderbouwde beleidsmaatregelen en een efficiënte controlestrategie geflankeerd worden door een gecoördineerde sensibilisatiestrategie, zet ik dierenwelzijn in Vlaanderen op de kaart.

Op basis van het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn scherpte ik de voorwaarden voor honden- en kattenkwekerijen, dierenasielen, dierenpensions en handelszaken voor dieren en de voorwaarden voor de verhandeling van dieren aan. Het opleidingsniveau van het personeel in deze inrichtingen wordt verhoogd. Daarnaast wordt het aantal rassen of kruisingen dat gekweekt mag worden beperkt, tot drie voor hobbykwekers en tot zeven voor beroepskwekers en kweker-handelaars. Het aantal nestjes per moederdier wordt beperkt tot drie per 24 maanden. Daarnaast wordt ook de speenleeftijd voor pups en kittens aangepast. Voor honden in kwekerijen worden buitenbeloop en groepshuisvesting de norm. Om ziekten bij jonge dieren verder terug te dringen, wordt de quarantaineperiode verlengd tot tien dagen en wordt vaccinatie van pups en kittens voor verhandeling verplicht. De Inspectiedienst Dierenwelzijn zal nauwgezet blijven toekijken op de naleving van de dierenwelzijnsregelgeving in erkende inrichtingen.

Op Europees niveau werd onder impuls van onder meer Vlaanderen een werkgroep opgericht die richtlijnen moet opstellen voor een gezamenlijke aanpak van problemen in de honden- en kattenhandel. Ik zal aan deze kar blijven trekken om resultaat te boeken.

Ik voorzag specifieke voorwaarden voor asielen die met gastgezinnen werken. Daarnaast legde ik ook voorwaarden vast voor de erkenning van paardenasielen. De opleiding voor asiemedewerkers was opnieuw een succes. Deze wordt dan ook opnieuw georganiseerd. Tot slot lanceerde ik de website www.adopteereendier.be die kandidaat-adoptanten helpt bij hun zoektocht naar het ideale asieldier. Voor wat de vergoeding van asielen voor de opvang van in beslag genomen dieren betreft, streef ik naar een uniformisering van de gehanteerde tarieven.

In de strijd tegen de overpopulatie van katten stelde ik de sterilisatie van nieuwgeboren katten met ingang van 1 april 2018 verplicht. Katten geboren tussen 31 augustus 2014 en 1 april 2018 moeten uiterlijk op 1 januari 2020 gesteriliseerd worden. Daarnaast moeten de lokale besturen een actieplan hebben om het zwervkattenprobleem op hun grondgebied diervriendelijk aan te pakken. Ik zal hen hiervoor een tool ter beschikking stellen, die hen op basis van lokale parameters zal helpen bij het bepalen van het meest efficiënte, diervriendelijke zwervkattenbeleid.

Vlaanderen heeft samen met de andere leden van de voortrekkersgroep verschillende thema's aangebracht bij de Europese Commissie. Op één na werden al deze onderwerpen op de agenda van het Europese Dierenwelzijnsplatform gezet.

Evoluties in Duitsland openen perspectieven in het kader van de discussie rond het chirurgisch castreren van varkens. Het ontbreken van een betrouwbare detectiemethode voor berengeur aan de slachtlijn blijft echter een struikelblok. Ik investeer dan ook in wetenschappelijk onderzoek naar een betrouwbare, praktisch bruikbare methode. Daarnaast faciliteer ik de werkzaamheden van de Europese expertengroep om de discussie ook op Europees niveau op de agenda te houden.

Ik voerde een verbod in op deelname aan wedstrijden, tentoonstellingen en keuringen voor alle paarden die na 15 april 2018 geblokstaart werden. Hiermee zal een einde komen aan het omzeilen van het verbod op blokstaarten.

De pelsdierhouderij en de productie van foie gras door middel van dwangvoeding worden maatschappelijk niet meer aanvaard. Beide productiemethoden houden een belangrijke aantasting van het dierenwelzijn in. Ik legde een voorontwerp van decreet op tafel dat een verbod invoert, zowel voor het houden van pelsdieren als voor de productie

van foie gras door middel van dwangvoeding, en een compensatieregeling voorziet voor de bedrijven die getroffen worden door deze maatregel. Dit voorontwerp zal zijn weg naar definitieve goedkeuring volgen. Daarnaast bereid ik ook de nodige uitvoeringsbepalingen voor.

Ik paste de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen aan aan de huidige kennis en realiteit. Hierbij speelt het collectieplan een centrale rol. Daarnaast zal elke dierentuin een ethische commissie moeten oprichten. Tot slot werd het contact tussen dieren en publiek sterk beperkt. Een werkgroep van de Vlaamse Dierentuinencommissie herbekijkt intussen de minimumnormen voor zoogdieren, met het oog op omzetting in Vlaamse regelgeving.

Ik legde de voorwaarden vast voor het houden van roofvogels in gevangenschap en het gebruik van deze dieren bij demonstraties. Hiermee werd een duidelijk kader geschapen om deze dieren voldoende bescherming te bieden.

Ik organiseerde een voortgezette opleiding proefdierkunde die een groot bereik kende binnen de doelgroep. Daarnaast subsidieer ik onderzoek uitgevoerd door het VITO in het kader van een EURL-ECVAM-project, waarbij gezocht wordt naar in vitro methoden voor de detectie van schildklierhormoonverstorende stoffen. Re-Place werd verder uitgebouwd. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest besliste mee te werken aan dit project. Deze databank zal ook volgend jaar verder uitgebouwd worden. Om uniformiteit te garanderen zal de Proefdierencommissie de werking van de ethische commissies en de dierenwelzijnscellen evalueren.

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn leverde zes adviezen af. Daarnaast publiceerde de Raad ook voor het eerst een activiteitenrapport. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zal verder adviezen blijven formuleren, over diverse thema's, waarbij rekening wordt gehouden met zowel wetenschappelijke kennis als met maatschappelijke evoluties.

De Inspectiedienst Dierenwelzijn bouwde zijn werking verder uit. Aangezien het organiseren van Vlaamse controles in de slachthuizen een belangrijke impact zal hebben op de volledige dienst Dierenwelzijn, gaf ik opdracht om de hele organisatie van de dienst Dierenwelzijn te laten evalueren en een aangepast model voor te stellen. Het resultaat van deze opdracht zal toelaten om de dierenwelzijnscontroles zo efficiënt mogelijk te organiseren.

Het terugvorderen van de kosten voor opvang van in beslag genomen dieren verloopt niet erg vlot. Ik laat onderzoeken hoe de inning efficiënter kan verlopen.

Sensibilisatie is een hoeksteen van mijn beleid. Ook dit jaar heb ik dan ook stevig ingezet op communicatie, zowel via gerichte kanalen als naar het brede publiek toe. Ik voerde onder meer informatiecampagnes om mensen erop te wijzen dat men zich goed moet informeren vooraleer een dier in huis te halen en om mensen ervan te overtuigen dat sterilisatie bij katten een evidentie is. Daarnaast verspreide ik een huisdiersticker waarmee de brandweer in één oogopslag kan zien welke dieren er zich in het huis bevinden. De jaarlijkse studiedag stond in het teken van het houden van roofvogels. Ook in de toekomst zal ik sterk blijven inzetten op sensibilisatie.

I. INLEIDING

Dierenwelzijn heeft in Vlaanderen een prominente plaats ingenomen, zowel in het beleid als in de maatschappij. Krachtvolle beleidskeuzes, met de uitvaardiging van regelgeving waar nodig, ondersteund door een doorgedreven sensibilisatie, en de uitbouw van een efficiënt controleapparaat komen tegemoet aan de maatschappelijke vraag naar een duidelijk, diergericht beleid dat Vlaanderen tot een voortrekker maakt op het vlak van dierenwelzijn.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

1.1. Gezelschapsdieren

1.1.1. OD 1: Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren

Stand van zaken

De handel in gezelschapsdieren, en vooral die in honden, heeft een belangrijke omvang. Nog al te vaak worden kopers echter het slachtoffer van kwekers en handelaars met onvoldoende expertise, of zelfs met malafide bedoelingen. Dit vergroot de kans dat dieren kort na aankoop ziek worden of zelfs sterven, met zware, vaak ook zeer emotionele, gevolgen voor de koper. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn bracht dan ook een advies uit over de kweek en handel in gezelschapsdieren. In dit advies deed de Raad een reeks voorstellen om het dierenwelzijn in de kweek en handel van gezelschapsdieren naar een hoger niveau te tillen. Op basis van dit advies scherpste ik de erkenningsvoorwaarden voor honden- en kattenkwekerijen, dierenhandelszaken, dierenasielen en dierenpensions en van de voorwaarden voor de verhandeling van dieren aan.

Deze aanpassing van de regelgeving voert een aantal belangrijke wijzigingen door. Zo wordt het voor de meeste erkende inrichtingen verplicht dat ten minste één vaste medewerker over een diploma van vakbekwaamheid beschikt. Daarnaast zal voor het overige personeel interne opleiding voorzien moeten worden. Hierdoor zal het expertiseniveau van kwekers en handelaars en hun personeel toenemen, wat het dierenwelzijn ten goede zal komen.

Aangezien elk ras zijn eigen specifieke kenmerken heeft en bijgevolg voor elk ras een specifieke kennis nodig is om te garanderen dat bij het kweken het dierenwelzijn, zowel van de moeder als van de jongen, gegarandeerd wordt en dit in elke fase, van bij de keuze van de ouderdieren tot aan de verhandeling van de jongen, mogen hobbykwekers nog maximaal drie rassen of kruisingen kweken en beroepskwekers en kwekerhandelaars nog ten hoogste zeven.

Een te korte tussenworttijd zorgt ervoor dat het moederdier niet voldoende kan recupereren tussen opeenvolgende nestjes, wat een negatieve invloed heeft op de gezondheid en het welzijn van het dier. Daarom wordt voor katten en honden het aantal nestjes per moederdier beperkt tot drie per 24 maanden.

Pups en kittens maken een heel belangrijk leerproces door tijdens de periode dat ze bij hun moeder zijn. Dit leerproces is essentieel voor een goede socialisatie en de verdere ontwikkeling tot evenwichtige volwassen dieren. Het is dan ook noodzakelijk dat jongen

lang genoeg bij hun moeder blijven. Om die reden werd de speenleeftijd verhoogd, tot acht weken voor pups en tot twaalf weken voor kittens.

Ook voor volwassen honden zijn omgevingsstimuli en sociaal contact belangrijk voor een normale ontwikkeling en een goed welzijn. Buitenbeloop en groepshuisvesting worden dan ook de norm.

Twee belangrijke factoren die ziekte bij verkochte dieren kunnen indijken, zijn een correcte quarantaine en vaccinatie van de dieren. De standaardquarantaineperiode wordt dan ook verlengd tot tien dagen, waarmee ze beter aansluit bij de incubatieperiode van de veel voorkomende infectieuze aandoeningen. Daarnaast wordt vaccinatie van pups en kittens voor verhandeling verplicht.

Met deze maatregelen wordt de kweek en verhandeling van honden op Vlaams niveau sterker gekaderd. De Europese dimensie van deze handel houdt echter bijkomende risico's in. De position paper, opgesteld door de Vlaamse dienst Dierenwelzijn in samenwerking met andere voortrekkers op het vlak van dierenwelzijn, kreeg de steun van twaalf lidstaten. Op basis van deze position paper zette de Europese Commissie dit thema op de agenda van het Europese Platform voor Dierenwelzijn. Vlaanderen is lid van de werkgroep die dit onderwerp behandelt en werkt daar actief mee aan de opstelling van richtlijnen voor een gezamenlijke aanpak van illegale en dierenvriendelijke handel in honden en katten.

In afwachting hiervan heb ik ingezet op samenwerking met individuele lidstaten om samen de strijd tegen de malafide kweek en handel aan te gaan, wederzijdse controle mogelijk te maken en informatie-uitwisseling te vergemakkelijken. Met Hongarije, een van de grootste leveranciers van pups, werd intussen een akkoord bereikt.

Prognose

De Inspectiedienst Dierenwelzijn zal erop toezien dat de nieuwe maatregelen correct worden uitgevoerd. Daarnaast zal de dienst zijn activiteiten in erkende inrichtingen, met onverminderde aandacht voor proactieve controles, verderzetten. Zo zal het dierenwelzijn in de betrokken inrichtingen stelselmatig naar een hoger niveau getild worden.

Ik zet verder in op het uitwerken van Europese regels voor de handel in honden en katten en samenwerking op Europees niveau. Enkel op die manier kan de volledige keten van de handel gecontroleerd worden en het welzijn van alle betrokken dieren gegarandeerd worden.

1.1.2. OD 2: Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden

Stand van zaken

De databank functioneert zoals verwacht, mede dankzij de goede samenwerking met de andere Gewesten.

Om de performantie te verhogen en het risico op fouten te verminderen, heb ik de basis gecreëerd om het rijksregisternummer op te nemen in de databank.

Prognose

Het rijksregisternummer zal toegevoegd worden aan de gegevens van de verantwoordelijke van een hond die geregistreerd moeten worden.

1.1.3. OD 3: Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen

Stand van zaken

De nieuwe regels voor erkende inrichtingen veranderen ook de situatie voor asielen. Om een oplossing op maat te kunnen bieden, rekening houdend met de behoeften van individuele dieren, werken asielen steeds vaker samen met gastgezinnen die tijdelijk dieren opvangen in naam van het asiel. Deze manier van werken was echter niet voorzien in de regelgeving, wat tot onduidelijkheid op het terrein leidde. Hieraan heb ik verholpen door een aanpassing van de erkenningsvoorwaarden voor dierenasielen, waarbij de voorwaarden voor het werken met gastgezinnen duidelijk werden omschreven.

Daarnaast biedt de nieuwe regelgeving ook een antwoord op het hiaat in de regelgeving aangaande de paardenasielen. Voor deze inrichtingen waren geen erkenningsvoorwaarden voorzien, wat de deur openzette voor misbruiken. Met de duidelijke voorwaarden die ik bepaalde, kan in de toekomst een einde gemaakt worden aan dergelijke misbruiken.

Zoals de voorgaande jaren heb ik ook in het academiejaar 2017-2018 een opleiding op hogeschoolniveau aangeboden aan asielmedewerkers. De opleiding was volledig volzet. Ze werd opnieuw helemaal gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Om het gebruik van het beheerssysteem voor asielen dat gratis ter beschikking wordt gesteld te promoten, werd een module hierover toegevoegd aan de opleiding voor asielmedewerkers. Zo kunnen ze kennismaken met dit systeem en wordt hen de weg gewezen in geval van vragen of problemen. Daarnaast werden de geïnteresseerde asielen ook begeleid bij het ontdekken van de werking en de mogelijkheden van het systeem.

Het beheerssysteem maakt het ook mogelijk om met een simpele muisklik de gegevens van dieren die klaar zijn voor adoptie te publiceren op een website. Hieraan koppelde ik één centrale website waar alle adoptieklare dieren van de asielen die het beheerssysteem gebruiken terug te vinden zijn. Zo kunnen kandidaat-adoptanten op de website www.adopteereendier.be snel nagaan welke dieren beschikbaar zijn. Dit vergroot de kans voor asieldieren om een nieuwe thuis te vinden.

Prognose

De interesse voor de opleiding voor asielen blijft groot. Ook in het academiejaar 2018-2019 zal ik deze opleiding organiseren. Bovendien geldt het diploma dat de geslaagde deelnemers krijgen na het afleggen van het examen als diploma van vakbekwaamheid dat met de nieuwe erkenningsvoorwaarden ook ten minste één medewerker van een dierenasiel zal moeten hebben. Door het aanbieden van deze opleiding bereid ik de dierenasielen dan ook actief voor op deze nieuwe verplichting.

Het beheerssysteem voor asielen en de website www.adopteereendier.be bieden enorme mogelijkheden om de adoptie van dieren in de kijker te zetten. Ik zal dan ook sterk inzetten op het promoten van dit systeem, zowel bij het grote publiek als bij de dierenasielen.

Dierenasielen spelen een belangrijke rol bij de opvang van in beslag genomen dieren. Ze worden hiervoor vergoed door de Vlaamse overheid, die de kosten terugvordert van de overtreders. Om enerzijds de asielen correct te vergoeden en anderzijds te vermijden dat misbruik gemaakt wordt van dit vergoedingssysteem, streef ik naar een uniformisering van de tarieven. Een dergelijke uniformisering zal er ook voor zorgen dat asielen sneller uitbetaald kunnen worden.

1.1.4. OD 4: Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken

Stand van zaken

De centrale databank voor de registratie van katten ging op 1 november 2018 van start. Naar analogie met de databank voor honden, heb ik ook voor deze databank een samenwerking met de andere Gewesten opgestart. Op deze manier worden alle katten in België in één enkele databank geregistreerd.

Om de problematiek van zwervkatten in te dijken, heb ik de regelgeving rond de registratie van katten aangevuld met voorschriften aangaande de sterilisatie van deze dieren. Zo moeten katten gesteriliseerd worden vooraleer ze verhandeld worden, en in elk geval voor de leeftijd van vijf maand. Katten die geboren zijn tussen 31 augustus 2014 en 1 april 2018 moeten uiterlijk op 1 januari 2020 gesteriliseerd worden. Om controle mogelijk te maken, wordt de datum van registratie ingevoerd in de databank van katten.

Naast maatregelen voor huiskatten, heb ik ook maatregelen genomen om de bestaande zwervkattenpopulatie te beheersen. Daar deze problematiek een aanpak op maat vergt, waarbij rekening wordt gehouden met de plaatselijke situatie, opteerde ik voor een lokale aanpak. Elke gemeente moet een meldpunt voor overlast door zwervkatten hebben. Daarnaast moet elke gemeente ook een plan voor de bestrijding van overlast door zwervkatten uitwerken en uitvoeren, waarbij ze gebruik moet maken van de meest diervriendelijke methoden. Zwervkatten die opnieuw worden vrijgezet, worden gemerkt. De gemeente moet er ook op toezien dat deze dieren gecontroleerd gevoederd worden en voldoende beschutting hebben zodat hun welzijn niet in het gedrang komt.

Ik liet een studie uitvoeren om een tool uit te werken voor steden en gemeenten om, op basis van lokale parameters, te bepalen hoe het zwervkattenprobleem op hun grondgebied efficiënt, maar ook zo diervriendelijk mogelijk kan aangepakt worden.

Prognose

De resultaten van de studie worden omgezet in een tool die ik ter beschikking stel van de lokale besturen.

1.2. Landbouwhuisdieren

1.2.1. OD 5: Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa

Stand van zaken

Samen met andere voorlopers binnen Europa op het vlak van dierenwelzijn (Duitsland, Nederland, Denemarken en Zweden) bracht Vlaanderen verschillende thema's onder de aandacht bij de Europese Commissie. Het ging hierbij onder meer over paarden, legpoeljen, het transport van levende dieren en varkens. Met uitzondering van de

legpoeljen werden al deze thema's opgepikt door de Commissie en voorgelegd aan het Europese Platform voor Dierenwelzijn. Verschillende werkgroepen van het Platform buigen zich momenteel over deze dossiers.

Prognose

Samen met de andere leden van de voortrekkersgroep worden nieuwe voorstellen uitgewerkt over dierenwelzijnsthema's die onvoldoende aan bod komen in de Europese regelgeving of waar nood is aan verduidelijking of aanscherping. Zo kunnen deze onderwerpen op de Europese agenda geplaatst worden. Daarnaast worden ook de activiteiten van het Europese Platform voor Dierenwelzijn opgevolgd.

1.2.2. OD 6: Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis

Stand van zaken

Net zoals voorgaande jaren, bezorgde ik in de aanloop naar het islamitisch Offerfeest gedetailleerde instructies aan de gemeenten, de zonechefs en de personen die in 2017 een tijdelijke slachtvloer hebben georganiseerd. De Inspectiedienst Dierenwelzijn keek in de periode van het Offerfeest strikt toe op de naleving van de dierenwelzijnsregels. Dankzij de inspanningen van alle betrokkenen is het Offerfeest ook dit jaar vlot verlopen.

Prognose

Vanaf 1 januari 2019 wordt het slachten zonder verdoving verboden. Dieren zullen dan steeds verdoofd moeten worden voor het slachten. Voor runderen wordt ook post cut stunning (verdoving onmiddellijk na de keelsnede) toegelaten, in afwachting van het beschikbaar komen van een betrouwbare, reversibele verdovingstechniek voor runderen. Ik volg de evoluties op dit vlak verder op.

1.2.3. OD 7: Verbod op chirurgische castratie van varkens

Stand van zaken

In Duitsland dwingt het aangekondigde verbod op onverdoofde castratie de retail, die traditioneel zeer weigerachtig stond tegenover alternatieven voor chirurgische castratie, om zijn positie te herzien. Deze veranderingen bieden perspectieven voor een positieve evolutie in het dossier rond de chirurgische castratie van varkens.

Een belangrijk struikelblok voor het afmesten van intacte beren blijft voorlopig nog de detectie van berengeur aan de slachtlijn. Daarom investeer ik in onderzoek naar de ontwikkeling van een betrouwbare en praktisch haalbare detectiemethode.

Nadat de Europese Commissie de ondersteuning stopzette van de door haar opgerichte expertengroep die tot doel had om zo veel mogelijk obstakels op weg naar een algemene stopzetting van de chirurgische castratie van varkens uit de weg te ruimen, heb ik deze expertengroep nieuw leven ingeblazen. Vlaanderen bood ook dit jaar de nodige logistieke ondersteuning zodat de expertengroep zijn werkzaamheden kon verderzetten.

Prognose

Hoewel de positieve signalen toenemen, blijven op dit moment nog enkele obstakels overeind. De belangrijkste hierbij zijn enerzijds de angst voor mogelijke economisch nadelige gevolgen en anderzijds de onzekerheid over de detectiemethoden van berengeur aan de slachtlijn. Om deze obstakels verder af te bouwen, blijf ik investeren in onderzoek naar het op punt stellen van een degelijke detectiemethode. Ik faciliteer ook verder de werkzaamheden van de expertengroep. Op deze manier houd ik de druk hoog om op termijn toch tot een verbod op chirurgische castratie te komen, niet enkel in Vlaanderen, maar ook op Europees niveau.

1.2.4. OD 8: Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden

Stand van zaken

Ondanks het verbod op het blokstaarten van paarden dat sinds 2001 van kracht is, werd deze ingreep nog bij een onverklaarbaar groot aantal dieren uitgevoerd. Een beperkt aantal dierenartsen leverde hierbij vermoedelijk onterecht medische attesten af. Met een wijziging van de regelgeving heb ik een einde gemaakt aan deze situatie. Sinds 15 april 2018 mogen paarden die na die datum werden geblokstaart niet meer deelnemen aan wedstrijden, tentoonstellingen en keuringen, eender om welke reden de ingreep werd uitgevoerd.

Prognose

Het verbod voor paarden die werden geblokstaart na 15 april 2018 om deel te nemen aan wedstrijden, tentoonstellingen en keuringen is een efficiënte manier om hardleerse fokkers te overtuigen om de regelgeving na te leven. Het aantal paarden dat zonder reden geblokstaart wordt, zal de komende jaren dan ook stelselmatig dalen.

1.2.5. OD 9: Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij

Stand van zaken

De publieke opinie stelt de pelsdierkweek steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat dieren worden gedood voor een luxeproduct, terwijl er talrijke alternatieven voorhanden zijn.

Bovendien blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat de huidige houderijsystemen niet volstaan om aan de welzijnsbehoeften van pelsdieren te voldoen. Onderzoekers achten het ook onwaarschijnlijk dat de welzijnsproblemen die hiervan het gevolg zijn, opgelost zouden kunnen worden door een aanpassing van deze systemen^{1,2,3,4}. Het houden van pelsdieren op commerciële schaal is dan ook niet verenigbaar met het dierenwelzijn.

¹ The Welfare of Farmed Mink and Foxes in Relation to Housing and Management, Cambridge University Animal Welfare Information Centre, 1998

² The Welfare of Animals Kept for Fur Production, Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, adopted 12-13 December 2001, met erratum

³ Malmkwist, J., et al. Additional foraging elements reduce abnormal behavior - fur-chewing and stereotypic behavior – in farmed mink (Neovison vison). Applied Animal Behaviour Science 2013, 149 : 77-86

⁴ Cooper, J., et al. Increasing costs of access to resources cause re-scheduling of behaviour in American mink (Mustela vison) : implications for the assessment of behavioural priorities. Applied Animal Behaviour Science 2000, 66 : 135-151

Ik bereidde een voorontwerp van decreet voor dat met onmiddellijke ingang een verbod op het houden van pelsdieren invoert. Voor bestaande bedrijven wordt een overgangsregeling voorzien, waarbij zij hun activiteiten nog tot 30 november 2023 kunnen verderzetten. Daarnaast voorziet het voorontwerp de mogelijkheid om een billijke schadevergoeding toe te kennen aan de betrokken houders.

Prognose

Het voorontwerp van decreet zal zijn weg vervolgen naar een definitieve goedkeuring door het Vlaams Parlement. Daarnaast zal ik een besluit uitwerken dat het kader voor het toekennen van billijke schadevergoedingen aan de betrokken houders vastlegt.

1.2.6. Aanpakken van de welzijnsproblemen in de houderij voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Stand van zaken

De publieke opinie stelt de productie van foie gras door middel van dwangvoeding steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat het dierenwelzijn onder druk wordt gezet voor een luxeproduct.

Bovendien blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat dwangvoederen, zoals het tot op de dag van vandaag wordt uitgevoerd, nefast is voor het welzijn van de dieren.^{5,6}

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn bracht een advies uit over 'dwangvoederen bij de productie van foie gras'. In dit advies adviseert de Raad op basis van wetenschappelijke gegevens om onmiddellijk een verbod op dwangvoederen in te voeren en overgangsmaatregelen te voorzien voor het bestaande bedrijf.

Aan het voorontwerp van decreet aangaande de invoering van een verbod op het houden van pelsdieren voegde ik ook een verbod op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding toe. Voor het bestaande bedrijf wordt een overgangsregeling voorzien, waarbij het zijn activiteiten nog tot 30 november 2023 kan verderzetten. Daarnaast voorziet het voorontwerp de mogelijkheid om een billijke schadevergoeding toe te kennen aan de betrokken houder.

Prognose

Het voorontwerp van decreet zal zijn weg vervolgen naar een definitieve goedkeuring door het Vlaams Parlement. Daarnaast zal ik een besluit uitwerken dat het kader voor het toekennen van een billijke schadevergoeding aan de betrokken houder vastlegt.

⁵ Welfare Aspects of the Production of Foie Gras in Ducks and Geese, Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, adopted 16 December 1998

⁶ Rochlitz I en Broom DM (2017), The welfare of ducks during foie gras production, Animal Welfare, Volume 26, Number 2, May 2017, pp. 135-149

1.3. Exotische dieren

1.3.1. OD 10: Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen

Stand van zaken

De Vlaamse Dierentuinencommissie levert advies af bij de opstelling van de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen, het houden in dierentuinen van dieren waarvoor geen specifieke normen zijn voorzien in de regelgeving en het houden door particulieren van dieren die niet op de positieve lijst staan. De Commissie neemt deze opdracht ter harte en zorgt voor een objectieve, wetenschappelijk gefundeerd en genuanceerde adviesverlening.

Prognose

De Vlaamse Dierentuinencommissie zal zijn werkzaamheden onverminderd voortzetten, waarbij tijdens vergaderingen of via schriftelijke procedure degelijke adviezen worden afgeleverd.

1.3.2. OD 11: Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis

Stand van zaken

De algemene erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen dateerden al van 1998. Sindsdien is niet alleen de kennis over het welzijn van dierentuindieren sterk toegenomen, maar is ook het concept van dierentuinen sterk veranderd. Dierentuinen zetten vandaag steeds meer in op een diergerichte en natuurgetrouwe manier van houden van dieren, maar trachten tegelijk ook het belevingsgehalte voor de bezoekers sterk te verhogen. De bestaande erkenningsvoorwaarden hielden geen rekening met deze nieuwe evoluties en waren dan ook dringend aan vervanging toe.

Op basis van een advies van de Vlaamse Dierentuinencommissie vaardigde ik nieuwe erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen uit. Met dit besluit voerde ik een aantal belangrijke vernieuwingen in.

In de nieuwe regelgeving speelt het collectieplan een centrale rol. Elke dierentuin moet een dergelijk plan opstellen. Dit collectieplan moet de visie van de dierentuin weerspiegelen, zowel op korte als op lange termijn, over welke soorten men wil houden en waarom. De nadruk hierbij ligt op conservatie, educatie van het publiek en wetenschappelijk onderzoek. De tijd dat een dierentuin louter een verzamelplaats van exotische dieren was, is hiermee definitief voorbij.

Daarnaast moet elke dierentuin een ethische commissie oprichten. Deze commissie bestaat ten minste uit de uitbater van de dierentuin of zijn vertegenwoordiger, de contractdierenarts, een of meer vertegenwoordigers van de verzorgers en een externe deskundige. De ethische commissie moet advies geven over het collectieplan, de huisvesting en de verzorging van de dieren, het beheer van de dierentuinpopulatie, ... Hiermee worden dierentuinen verplicht om grondig na te denken vooraleer beslissingen te nemen die een impact hebben op het dierenwelzijn en worden de verzorgers van nabij betrokken bij beslissingen in dit verband.

Ik scherpste de regels over contact tussen mens en dier aan. Direct fysiek contact tussen dieren en bezoekers kan enkel nog mits toelating van de dienst Dierenwelzijn, na advies van de Vlaamse Dierentuinencommissie. Doorloopverblijven blijven toegelaten, maar

enkel onder toezicht van het personeel en voor zover het dierenwelzijn niet geschaad wordt.

De werkgroep van de Vlaamse Dierentuinencommissie die de normen voor het houden van zoogdieren in dierentuinen herbekijkt, zette zijn werkzaamheden voort. Door de omvang en de complexiteit van dit dossier neemt dit zoals voorzien echter heel wat tijd in beslag.

Prognose

De focus ligt op de verdere uitwerking van het advies van de Vlaamse Dierentuinencommissie over de herziening van de minimumnormen voor zoogdieren, met het oog op omzetting in Vlaamse regelgeving, rekening houdend met de praktische haalbaarheid.

1.3.3. OD 12: Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap

Stand van zake

Het houden van roofvogels heeft de voorbije jaren aan populariteit gewonnen. Helaas is hiermee ook het aantal personen dat deze dieren houdt zonder over voldoende kennis te beschikken, toegenomen. Om hieraan te verhelpen, legde ik op basis van een advies van de Raad voor Dierenwelzijn dat voorwaarden vast voor het houden van roofvogels in gevangenschap.

Met dit besluit werden minimale voorwaarden voor de afmetingen en inrichting van de kooien vastgelegd. De aangeboden huisvesting van roofvogels werd aan banden gelegd.

Ook voor roofvogeldemonstraties gelden nu duidelijke regels. Dergelijke demonstraties kunnen alleen nog plaatsvinden tijdens evenementen gericht op dieren, samenkomsten van roofvogelhouders, roofvogeltentoonstellingen en educatieve of culturele evenementen in verband met geschiedenis, jacht en natuur. Tijdens de demonstratie moet het publiek informatie krijgen over de gebruikte vogelsoort, zijn herkomst en beschermingsstatus, de levenswijze en het voedsel van het dier. Roofvogelhouders die demonstraties geven en een roofvogel aangebonden huisvesten tijdens training voor jacht en vrije vluchten, moeten vanaf 1 juli 2021 over een bekwaamheidsattest beschikken.

Tot slot moet de verkoper van een roofvogel aan de koper de nodige informatie bezorgen over de specifieke vereisten voor de verzorging en huisvesting van het dier.

Prognose

Met deze nieuwe regelgeving hebben roofvogels voor het eerst duidelijke normen voor de vrijwaring van hun welzijn. Daarnaast biedt deze regelgeving de controlediensten een duidelijk kader dat hen toelaat kordaat op te treden bij mistoestanden.

1.3.4. OD 13: Het houden van reptielen beperken

Stand van zaken

Reptielen hebben heel wat aan populariteit gewonnen. Deze dieren stellen echter vaak heel specifieke eisen aan hun verzorging en omgeving, zodat het risico op dierenwelzijnsproblemen bij heel wat soorten groot is. Het houden van reptielen moet dan ook beperkt worden.

Op mijn vraag stelde de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een werkgroep samen voor het opstellen van een lijst van reptielen die nog door iedereen gehouden mogen worden ('positieve lijst'). Particulieren zullen wel nog soorten die niet op deze lijst staan kunnen houden, op voorwaarde dat ze aantonen dat ze over de nodige kennis en infrastructuur beschikken om de dieren op een correcte manier te huisvesten en verzorgen.

Prognose

Het overleg binnen de werkgroep wordt verdergezet, met het oog op de omzetting van het finale advies in Vlaamse regelgeving.

1.4. Proefdieren

1.4.1. OD 14: Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren

Stand van zaken

In mijn opdracht werd een voortgezette opleiding proefdierkunde georganiseerd. Deze opleiding bestond uit tien lesdagen en was gericht op iedereen die met proefdieren werkt. De opleiding was een succes en kende een groot bereik. Tijdens de opleiding kwamen alle thema's uitgebreid aan bod, van huisvesting en verzorging over pijnherkenning en analgesie tot alternatieven voor dierproeven en andere vormen van verfijning, vermindering en vervanging. Zowel lesopnames als de lesnota's werden bovendien online gezet zodat deze opleiding vlot toegankelijk blijft voor geïnteresseerden.

Het VITO is het enige Belgische laboratorium dat deel uitmaakt van EU-NETVAL. Hiermee is het VITO het aangewezen laboratorium om voor Vlaanderen deel te nemen aan een grote validatiestudie die op Europees niveau georganiseerd wordt door het Europese referentielaboratorium voor alternatieve methodes, EURL-ECVAM. Met mijn financiële ondersteuning voert het VITO in dit kader een onderzoek naar in vitro methoden voor de detectie van schildklierhormoonverstorende stoffen.

Re-Place kreeg verder vorm als centrale databank voor alternatieve methoden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ging in op mijn uitnodiging om deel te nemen aan dit project. Zo worden steeds meer onderzoekers en instellingen bereikt, waardoor de databank steeds waardevoller wordt.

Prognose

Re-Place zal verder uitgebouwd worden. De databank zal verder aangevuld worden met de beschikbare kennis over onderzoek naar alternatieven zodat deze informatie eenvoudig consulteerbaar zal zijn.

De Europese richtlijn 2010/63/EU van het Europees parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, schrijft voor dat elk laboratorium een dierenwelzijnsceel moet oprichten en moet aangesloten zijn bij een ethische commissie.

De dierenwelzijnsceel geeft advies aan het personeel dat met de proefdieren omgaat over alle dierenwelzijnsaspecten, volgt de projecten op, adviseert over adoptie van proefdieren en waakt erover dat elke vorm van pijn, lijden, angst en blijvende schade zo veel mogelijk vermeden of beperkt wordt.

De ethische commissie heeft als taak om projecten vooraf te evalueren en goed te keuren, ethische criteria op te stellen inzake dierproeven, advies te verlenen aan alle betrokkenen aangaande de ethische aspecten van dierproeven en een retrospectieve studie uit te voeren van vrijwel alle projecten.

Doordat elk laboratorium zijn eigen dierenwelzijnsceel heeft en er ook verschillende ethische commissies zijn, bestaat er een risico op een gebrek aan uniformiteit over de verschillende laboratoria heen. De Vlaamse Proefdierencommissie heeft zich dan ook tot doel gesteld om de werking van de ethische commissies en de dierenwelzijnsceellen aan een grondige en objectieve evaluatie te onderwerpen.

1.5. Ondersteuning van het beleid

1.5.1. OD 15: Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

Stand van zaken

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn heeft het afgelopen jaar zijn werking onverminderd voortgezet. In verschillende werkgroepen werden diverse onderwerpen behandeld, waarbij steeds alle betrokken belangengroepen werden betrokken. Hierbij werd steeds gestreefd naar een consensus. Dit leidde tot zes adviezen, met name over het welzijn van legkippen, elektrische halsbanden bij honden, het beheer van duivenpopulaties in steden, de kweek en handel in gezelschapsdieren, de huisvesting van konijnen in konijnenhouderijen en het dwangvoederen bij de productie van foie gras.

Om zijn activiteiten beter bekend te maken bij het grote publiek, publiceerde de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn ook voor het eerst een activiteitenverslag. Naast de structuur en de werking van de Raad werd in dit activiteitenverslag ook belicht welke onderwerpen in 2017 door de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werden behandeld.

Prognose

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zal diverse dierenwelzijnsthema's blijven behandelen, op mijn vraag of op eigen initiatief. Bij de adviesvorming zal rekening gehouden worden met zowel de wetenschappelijke kennis als met maatschappelijke evoluties.

1.5.2. OD 16: Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds

Stand van zaken

Het Vlaams Dierenwelzijnsfonds biedt budgettaire ruimte om een doorgedreven dierenwelzijnsbeleid te voeren, waarbij in de eerste plaats gefocust wordt op de ondersteuning van de inspectietaken, maar ook veel aandacht gaat naar de wetenschappelijke onderbouwing van het beleid en sensibilisatie en informatie.

In de loop van 2018 werd het Vlaams Dierenwelzijnsfonds de begunstigde van een nalatenschap van een particulier persoon. Deze nalatenschap bestaat deels uit financiële activa en deels uit een woning.

Prognose

Ik blijf investeren in een doortastend beleid, met doorgedreven controles, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en ondersteund door sensibilisatie en informatie.

Na de volledige afwikkeling van de nalatenschap zal, naast de regulieren inkomsten, in totaal ongeveer 1,3 miljoen euro in het Fonds terechtkomen. Dit bedrag biedt bijkomende financiële ruimte voor initiatieven op het vlak van dierenwelzijn.

2. SD 2: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan

2.1.OD 17: Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan

Stand van zaken

De Inspectiedienst Dierenwelzijn bouwde zijn werking verder uit. De personeelsuitbreiding werpt zijn vruchten af, wat geleid heeft tot een verdere stijging van het aantal behandelde dossiers in 2017.

Door de grote zichtbaarheid van het dierenwelzijnsbeleid is ook de bekendheid van de Inspectiedienst Dierenwelzijn toegenomen. Dit zorgt er mede voor dat het aantal meldingen hoog blijft. De nadruk ligt dan ook nog altijd op de behandeling van meldingen, maar dankzij het controleplan kan erover gewaakt worden dat ook ruimte gecreëerd wordt voor proactieve controles.

Beelden van wantoestanden in sommige slachthuizen hebben aangetoond dat de organisatie van de dierenwelzijnscontroles in slachthuizen anders moet, waarbij Vlaanderen deze controles naar zicht toe trekt. Dit kan echter niet binnen het bestaande personeelskader van de Inspectiedienst Dierenwelzijn. Daarom creëerde ik dan ook een decretale basis om een beroep te kunnen doen op externe dierenartsen voor het toezicht in de slachthuizen.

De opstart van deze Vlaamse slachthuiscontroles vergt echter heel wat aanpassingen, niet enkel op regelgevend, maar ook op organisatorisch vlak. Deze wijzigingen zullen een impact hebben op de werking van de volledige dienst Dierenwelzijn. Om van bij het begin te gaan naar een optimale structuur die een zo efficiënt mogelijke werking garandeert, heb ik de opdracht gegeven om de hele organisatie van de dienst Dierenwelzijn te laten evalueren en een aangepast model, rekening houdend met de nieuwe uitdagingen, voor te stellen.

In afwachting van de organisatie van de Vlaamse slachthuiscontroles, streef ik ernaar om het bestaande toezicht te verbeteren. Hiertoe werden opleidingen georganiseerd voor de BMO's, de dierenartsen belast met opdracht die door het FAVV worden ingezet voor het toezicht op de diergezondheid en de voedselveiligheid in de slachthuizen, en die in toepassing van het protocol met het FAVV ook toekijken op het dierenwelzijn.

Uniformiteit is altijd een belangrijk aandachtspunt bij de organisatie van controles. Vanuit deze bezorgdheid werd binnen de Inspectiedienst Dierenwelzijn nagegaan waar duidelijke instructies onvoldoende waren uitgewerkt of ontbraken, en welke instructies bijgestuurd

moesten worden. Op deze manier werden eenvormige instructies en checklists opgesteld die een uniform optreden garanderen. Deze oefening werd ook ondersteund door een bijkomende opleiding voor het opstellen van pv's, in samenwerking met de politie die een belangrijke eerstelijnsaak vervult bij dierenwelzijnsklachten.

Er werd verder geïnvesteerd in een goede samenwerking met de Parketten. In dit kader vindt regelmatig overleg plaats. Daarnaast werden afspraken gemaakt over de informatiedoorstroming in geval van een verbod op het houden van dieren. Hoewel de rechtbanken steeds vaker een dergelijk verbod uitspreken, bestond er geen reflex om de Inspectiedienst Dierenwelzijn hiervan in te lichten, wat leidde tot een gebrekkige handhaving. Hieraan wordt verholpen door het zesmaandelijks communiceren van de lijst van personen die een dergelijk verbod hebben gekregen.

De kosten die door de dienst Dierenwelzijn betaald worden aan de asielen voor opvang van in beslag genomen dieren worden teruggevorderd van de overtreeders. Niet geheel onverwacht zijn overtreeders niet altijd geneigd om deze kosten terug te betalen, zodat de inning voorlopig niet volledig naar wens verloopt.

Prognose

Het resultaat van de studieopdracht zal toelaten om de dierenwelzijnscontroles zo efficiënt mogelijk te organiseren, niet enkel in de slachthuizen, maar ook daarbuiten. Uiteraard zal de nadruk hierbij volledig op het dierenwelzijn liggen.

Ik geef de opdracht om te onderzoeken hoe de effectieve inning van de teruggevorderde kosten voor opvang van in beslag genomen dieren verbeterd kan worden, zodat de overtreeders ook daadwerkelijk hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

3. SD 3: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

3.1.OD 18: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

Stand van zaken

Ook dit jaar heb ik via diverse kanalen breed gecommuniceerd over dierenwelzijn. Afhankelijk van de doelgroep gebruikte ik hiervoor gerichte kanalen (zoals vaktijdschriften voor dierenartsen) of werd de informatie via algemene kanalen verspreid.

Ik zette gemeentebesturen ertoe aan om hun inwoners bij verhuis eraan te herinneren dat ook de registratiegegevens van hun hond of kat moeten aangepast worden. Zo wordt ervoor gezorgd dat de gegevens in de databank up to date blijven en dat verloren gelopen dieren gemakkelijk hun baasje terugvinden. Hiervoor werd ook een folder ter beschikking gesteld van de gemeenten.

Om het zwervkattenbeleid te laten slagen, is het niet alleen nodig om een degelijke regelgeving uit te vaardigen, maar ook om het brede publiek ervan te doordringen dat sterilisatie van katten een evidentie is. Ik lanceerde dan ook een brede campagne, waarbij via advertenties in verschillende tijdschriften, sociale media en een radiospot gedurende drie weken op vijf zenders een zo breed mogelijk publiek werd aangesproken.

Niet alleen honden en katten komen terecht in dierenasielen, ook heel wat andere dieren vinden er tijdelijk onderdak. Vaak komen deze dieren in het asiel terecht nadat hun

eigenaar zich realiseert dat het houden van een huisdier heel wat meer verantwoordelijkheid, kosten en inspanning met zich meebrengt dan eerst gedacht. Om mensen vlot toegang te geven tot correcte basisinformatie over de huisvesting en verzorging van een huisdier zodat ze zich vooraf goed kunnen informeren, werd de website www.huisdierinfo.be aangevuld met informatie over een reeks uiteenlopende diersoorten. Dit zette ik in de verf met een filmpje dat werd verspreid via sociale media.

Een woningbrand is steeds een ingrijpende ervaring. Als hierbij ook nog een huisdier omkomt, heeft dit een bijkomende zware emotionele impact op de eigenaar. Tijdens een interventie tracht de brandweer steeds om ook de huisdieren te redden. Deze taak wordt echter bemoeilijkt als ze niet weten hoeveel en welke dieren er aanwezig zijn. Daarom heb ik het initiatief genomen om een sticker te laten ontwerpen waarmee bewoners duidelijk zichtbaar kunnen aangeven hoeveel dieren van welke soorten er in de woning aanwezig zijn. Zo heeft de brandweer in één oogopslag een overzicht. Ik stelde deze stickers gratis ter beschikking via de steden en gemeenten.

Ook in 2018 werd de jaarlijkse studiedag van de dienst Dierenwelzijn georganiseerd. Deze vond plaats op Werelddierendag en stond in het teken van het houden van roofvogels in gevangenschap. Dat dit onderwerp gesmaakt werd, bleek uit het grote aantal geïnteresseerden voor deze studiedag en de geanimeerde discussies.

Prognose

Sensibilisatie en informatie zijn een hoeksteen van een dierenwelzijnsbeleid met een visie op lange termijn. Ik voorzie dan ook ruimte in de budgetten voor dierenwelzijn om volop te kunnen blijven inzetten op deze aspecten.

Budgettaire context

SD/OD	Omschrijving	Begrotingsartikel
	1. Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren	
	1.1. Gezelschapsdieren	
OD 1:	1.1.1. Zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 2:	1.1.2. Garanderen van de continuïteit en de prestatie van het registratiesysteem voor honden	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 3:	1.1.3. Voorzien van een betere ondersteuning en omkadering van asielen	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 4:	1.1.4. Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	1.2. Landbouwhuisdieren	
SD 1: OD 5:	1.2.1. Streven naar een voortrekkersrol binnen Europa	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT
OD 6:	1.2.2. Verbieden van het onverdoofd slachten buiten een slachthuis	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 7:	1.2.3. Verbod op chirurgische castratie van varkens	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 8:	1.2.4. Een einde maken aan het onterecht afleveren van medische attesten voor het blokstaarten van paarden	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
OD 9:	1.2.5. Aanpakken van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	1.3. Exotische dieren	
OD 10:	1.3.1. Garanderen van de continuïteit in de verplichte adviesverlening bij het vastleggen van erkenningsvoorwaarden en het beoordelen van erkenningsaanvragen	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT

	OD 11:	1.3.2. Afstemmen van het dierentuinenbeleid op de huidige realiteit en kennis	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	OD 12:	1.3.3. Zorgen voor een duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	OD 13:	1.3.4. Het houden van reptielen beperken	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
1.4. Proefdieren			
	OD 14:	1.4. Garanderen van een strikt kader voor het gebruik van proefdieren	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
1.5. Ondersteuning van het beleid			
	OD 15:	1.5.1. Zorgen voor een degelijk adviesorgaan, gedragen door alle betrokken belangengroepen en op maat van de dierenwelzijnsproblematiek, door de oprichting van een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
	OD 16:	1.5.2. Oprichting van een Dierenwelzijnsfonds	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT
2. Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan			
SD 2:	OD 17:	2. Door optimalisatie en efficiëntie evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT
3. Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn			
SD 3:	OD 18:	3. Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn	LB0/1LA-X-2-ZZ/LO LB0/1LA-X-2-ZZ/WT LB0/1LF-F-2-AA/WT LB0/1LF-F-4-AA/WT

Bijlage

Uittreksel uit de regelgevingsagenda

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving met betrekking tot het welzijn der dieren, overgedragen in het kader van de zesde staats hervorming

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het voorzien in een regeling voor de hybride diersoorten

Status van het initiatief: afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren

Status van het initiatief: afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Ontwerp van decreet houdende de wijziging van artikel 19 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren

Status van het initiatief: afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

BVR tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012 betreffende het meerjarenplan voor de sterilisatie van huiskatten

Status van het initiatief: afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Ontwerp van decreet houdende een verbod op het houden van pelsdieren en de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

BVR houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging van het koninklijk besluit van 10 augustus 1998 betreffende de erkenning van dierentuinen

Status van het initiatief: afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Wijziging van het ministerieel besluit van 3 mei 1999 tot vaststelling van minimumnormen voor het houden van zoogdieren in dierentuinen

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Regelgeving aangaande minimumnormen voor het houden van roofvogels

Status van het initiatief: afgewerkt

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Regelgeving aangaande de positieve lijst voor reptielen

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling:

Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

Decreetsevaluatieagenda Beleidsnota Dierenwelzijn 2014 - 2019

Er werden geen decreetsevaluaties uitgevoerd.